

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **A. B.**
státní příslušnost Tuniská republika
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2024, č. j. OAM-621/ZA-ZA11-LE24-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 8. 2024, č. j. OAM-621/ZA-ZA11-LE24-2024, (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 26. 8. 2024, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce má za to, že byl tímto rozhodnutím na svých právech zkrácen a brojí proti němu žalobou.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Dne 6. 5. 2024 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
3. Dne 10. 5. 2024 poskytl žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu, kde mimo jiné uvedl, že je Arab a jeho náboženské přesvědčení je islám. Nevyvíjel politickou aktivitu, o politiku se nezajímá, nebyl členem politické strany ani skupiny. Je svobodný, ale v České republice má partnerku. Děti nemá, ale partnerka zjistila před týdnem, že je těhotná. Ve vlasti má rodinu (matku a bratra), kteří tam stále bydlí. Z Tuniska vycestoval někdy na začátku léta 2023. Cestoval malou lodí nelegálně do Itálie. Tam byl pět měsíců, pracoval v restauraci a o mezinárodní ochranu nežádal. Po pěti měsících jel do České republiky autobusem. Cestoval bez pasu, avšak ten mu poté přivezl do České republiky kamarád. Na území České republiky vstoupil asi na začátku října 2023. Ke zdravotnímu stavu uvedl, že je zdravý, s ničím se neléčí a nemá žádná zdravotní omezení. Nebylo s ním vedeno žádné trestné stíhání ani nebyl odsouzen. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu problému s jedním člověkem v Tunisku. Ten chce od něj peníze. Do České republiky přijel, protože zde má bratra.
4. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 5. 2024 žalobce uvedl, že má ve vlasti rodinu a v České republice má bratra, který bydlí v X, kde má podnik. Žalobce bydlí s přítelkyní a s jeho bratrem. Ve vlasti pracoval v kavárně a také jako kadeřník. Impulsem pro vycestování v létě 2023 byly problémy s jedním člověkem. Otec tohoto člověka je tuniský politik, a tak má větší moc než žalobce. Začali ho ohrožovat, on se bál, a proto odjel za bratrem. K otázce, proč jel za bratrem až po pěti měsících v Itálii, odpověděl, že jeho bratr nevěděl, že je v Itálii, dozvěděl se to později. Žalobce neměl možnost jet do České republiky dříve. K tomu blíže uvedl, že v Itálii pracoval, ale pak se rozhodl jet za bratrem. S bratrem mluvil ještě, když byl v Tunisku, ze kterého pak odjel rychle, tudíž jeho bratr o jeho cestě do Itálie nevěděl. S bratrem mluvil po svém příjezdu do Itálie. Rozhodl se v Itálii setrvat (nelegálně), aby si vydělal na cestu do České republiky. Jeho bratr mu peníze neposlal, ani ho o to nežádal. O mezinárodní ochranu v Itálii nežádal, jelikož neměl důvod tam zůstat. Bez cestovního dokladu vycestoval z Tuniska, jelikož to bylo narychlo a měl strach. Dále podrobně popsal svou cestu z Tuniska do Itálie. Ve vlasti nebyl nikdy stíhán ani odsouzen za trestný čin, neměl osobní kontakt s policií, nebyl předvolán k soudu. Kdyby se do vlasti vrátil, zbili by ho lidé, se kterými měl před odjezdem problémy. Jednalo se o problémy kvůli společnému podnikání v kavárně. Podíl v kavárně prodal na začátku roku 2023 a podnik byl psaný pouze na jeho jméno. Jednou situace přerostla ve rvačku, a tak to nahlásil policii, která nepřijela. Následně čelil výhrůžkám. Po návštěvě policie se nezajímal, zda policie učinila nějaká opatření. O mezinárodní ochranu v České republice žádá až po sedmi měsících, neboť čekal na pas. V České republice nepracuje, živí jej bratr. Na podporu svých tvrzení řekl, že předloží doklady ke kavárně (povolení od města), které má v Tunisku. Uvedl, že nejsou na jeho jméno, ale na jméno bratra, který má živnostenský list. Právo na zpětné přetlumočení nevyužil.
5. V protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany žalobce sdělil, že se nechce s výše uvedenými dokumenty a zprávami seznámit ani se k nim vyjádřit. Nemá problém se státním zřízením v Tunisku, nýbrž má soukromé problémy. Nechtěl doložit žádné dokumenty a neměl nic nového, co by doplnil.

6. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovu žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je jeho obava z bývalého společníka a jeho otce, kteří mu měli vyhrožovat, načež žalobce také fyzicky napadli. Dalším důvodem je skutečnost, že v České republice žije bratr žalobce, a také zde má partnerku, s níž čeká dítě. Při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný vycházel především z jeho výpovědi a dále z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Tuniské republice. Konkrétně vycházel z informací oddělení zahraničních projektů odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra – „Hodnocení Tuniska jako bezpečné země původu“ ze dne 15. 9. 2023 a „Tunisko – bezpečnostní a politická situace v zemi“ ze dne 2. 2. 2024 a z informace Ministerstva zahraničních věcí, č.j. 126254-6/2023-MZV/LPTP ze dne 23. 10. 2023 „Tunisko – situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí.“ Žalobci byla dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, popřípadě navrhnout další podklady rozhodnutí. Žalobce této možnosti nevyužil, nechtěl se k podkladům vyjádřit s tím, že nemá problém s tuniským státním zřízením, ale má soukromé problémy. Nechtěl ani navrhnout doplnění podkladů či uvést nějaké další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít žalovaný v úvahu. Dále žalovaný odkázal na vyhlášku Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. ze dne 3. 12. 2015, kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve které je uvedeno, že Tunisko je tzv. bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Uvedl, že v Tunisku obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě jiné vážné újmy z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Tunisko rovněž ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách. K tomu dále odkázal na historické události (např. tzv. Arabské jaro), které vedly k liberálním a demokratickým reformám. Popsal rovněž nedostatky tuniského systému. Nadto dále popsal vztahy s Evropskou unií a aktivitu domácích i mezinárodních skupin, které působí na území Tuniska a které se zabývají vyšetřováním případů týkajících se lidských práv. Žalovaný na základě uvedených informací o politické situaci a stavu dodržování lidských práv v Tuniské republice a na základě výpovědi žalobce shledal, že v případě žalobce lze Tunisko považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu a procedurální směrnice. K tomu žalovaný v první řadě konstatoval, že žalobcova tvrzení o jeho údajných potížích ve vlasti a tam mu hrozící nebezpečí jsou naprosto nevěrohodná, neboť se v nich objevují zcela zásadní rozpory, výpovědi jsou nekonzistentní a v podstatě každé z podstatných tvrzení žalobce buďto měnil (i opakovaně) nebo zcela popřel. Žalobce nejprve tvrdil, že prodal pouze svůj podíl kavárny, posléze tvrdil, že prodal celou kavárnu, jelikož byla psaná pouze na něj. Závěrem pohovoru ale zmínil, že povolení na kavárnu od města bylo psáno na jeho bratra. K tomu žalovaný podotkl, že ačkoliv žalobce přislíbil doložení tohoto povolení, do vydání napadeného rozhodnutí tak neučinil. Původně také uváděl, že otec jeho bývalého společníka je tuniský politik, a proto má větší moc, následně toto tvrzení popřel. Žalobce také vypověděl, že při odjezdu ze země v létě 2023 šel přímo z práce z kavárny za člověkem, který jej odvedl na loď, avšak současně sdělil, že kavárnu prodal již začátkem roku 2023 a v době svého odjezdu tam nepracoval. Když byl s tímto rozporem konfrontován, začal nově tvrdit, že šel ze zcela jiné kavárny, ve které seděl s kamarádem. Další zásadní rozpor žalovaný shledal v oznámení napadení žalobce na policii. Žalobce

původně prohlásil, že žádný kontakt s policií neměl, následně sdělil, že byl napadení nahlásit na místní policejní stanici. Důvěru nebudí ani skutečnost, že žalobce není schopen uvést jakýkoliv bližší časový údaj ke svému napadení, posledního kontaktu či rozhovoru se svým společníkem nebo jeho otcem, či oznámení věci na policii. Žalovaný dále poukázal na nevěrohodné okolnosti prodeje kavárny (logicky ji nemohl prodat, když mu nepatřila a pokud ano, musel obdržet obnos peněz, a tak by nemusel v Itálii pracovat) a na další a další rozpory. Žalobce tak neustále měnil své výpovědi, které tak nelze považovat za konzistentní, popřípadě postrádají logický smysl. K tomu žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně břemena tvrzení, které je zcela na žalobci. Žalovaný po provedení testu pravděpodobnosti v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalobcův azylový příběh je zcela nevěrohodný a vykonstruovaný ve snaze o legalizaci pobytu. K tomu žalovaný připomněl i časové hledisko – nejprve byl žalobce pět měsíců v Itálii, aniž by žádost o mezinárodní ochranu podal, a poté následovalo sedmiměsíční prodlení již v České republice. Nic přitom nebránilo tomu, aby žádost o mezinárodní ochranu podal. Žalobcovu jednání nesvědčí o tom, že by se při návratu do země původu obával jakéhokoliv skutečně hrozícího nebezpečí. Žalovaný se také zabýval tím, zda žalobci hrozí pronásledování či vážná újma způsobená veřejnou mocí, avšak žalobce neprokázal, že by mu příslušné tuniské státní orgány odmítly ochranu poskytnout, či že by jí nebyly schopny. Také rodinné vazby žalobce na území České republiky jsou v tomto případě irelevantní. Žalobce tak neprokázal, že by Tunisko v jeho případě nebylo možné považovat za bezpečnou zemi původu, a proto žalovaný shledal naplnění podmínek v § 16 odst. 2 zákona o azylu.

III. Žaloba

7. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný ve správním řízení nepostupoval individuálně a vycházel pouze z obecných informací o Tuniské republice, kterou navíc zpracoval právě žalovaný, nikoliv nezávislé orgány. Tato zpráva tedy nikterak neřeší žalobcem tvrzený důvod žádosti o mezinárodní ochranu. Naopak jsou ze zprávy patrné naprosto obecné informace, které nemají žádnou relevanci v případě žalobce. Tyto informace jsou v rozporu s čl. 10 odst. 3 písm. b) tzv. Procedurální směrnice (tj. zajištění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů o mezinárodní ochranu). Použitá informace je výsledkem činnosti OAMP, tedy shodného orgánu, který rozhoduje o žádosti, z čehož lze dovodit systémovou podjatost ve smyslu správního řádu. V případě nepoužitelnosti této zprávy tak neexistují žádné informace o zemi původu, což je v rozporu s nutí tyto informace mít podle § 23c písm. c) zákona o azylu.
8. Žalobce dále uvedl, že v průběhu pohovoru se správní orgán zaměřoval především na detaily vycestování žalobce, které dle něj nejsou relevantní v kontrastu jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Dále vytýkal žalovanému vyhodnocení jeho výpovědi jako nekonzistentní. Na závěr odkázal na povinnost respektování zásady *non-refoulement*. Tu je potřeba brát jako zásadní východisko institutu mezinárodní ochrany a zkoumat, zda dané osobě nemůže hrozit vážné nebezpečí.
9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

10. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil.
11. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2023, sp. zn. 3 Azs 316/2023, a ze dne 27. 2. 2024, sp. zn. 5 Azs 200/2021, podle kterých je to právě žadatel, který nese důkazní břemeno ohledně prokázání, že v jeho případě nelze domovský stát považovat za bezpečnou zemi původu. Pokud tuto skutečnost neprokáže, žalovaný dále nezkoumá důvody pro udělení azylu. Žalobce v posuzované věci neprokázal, že v jeho případě nelze Tunisko považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobci byla také dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí (tj. informace OAMP a informace Ministerstva zahraničních věcí) vyjádřit k těmto podkladům, popřípadě navrhnout další podklady rozhodnutí. Této možnosti ovšem žalobce nevyužil a s obsahem uvedených podkladů se seznámit nechtěl. Nechtěl ani navrhnout doplnění podkladů či uvést nějaké další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobcova námitka tak není důvodná, informace OAMP jsou standardním podkladem, což uvádí také Nejvyšší správní soud. Žalovaný odkázal na zdůvodnění uvedené v napadeném rozhodnutí ohledně informací o zemi původu v Tunisku.
12. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je jeho obava z bývalého společníka a jeho otce, kteří mu měli vyhrožovat a posílat za ním své lidi, kteří mu také vyhrožovali a fyzicky jej napadli, to vše kvůli požadavku na vyšší podíl z prodeje jejich společného podniku. Dalším důvodem je to, že na území České republiky je jeho bratr. Zmínil také, že má v České republice partnerku, se kterou čeká dítě. K tomu žalovaný uvedl, že při posuzování azylového příběhu je zásadní výpověď žadatele o azyl. V případě žalobce byla výpověď nekonzistentní, rozporuplná a nevěrohodná. Tento závěr žalovaný následně podrobně a konkrétně rozvinul a uvedl, že po provedení testu pravděpodobnosti v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalobcův azylový příběh je zcela nevěrohodný a že žalobce svůj azylový příběh ve snaze o legalizaci svého dalšího pobytu v České republice zcela vykonstruoval nebo alespoň podstatně zveličil či upravil, když ve skutečnosti žádnému reálnému nebezpečí ve své vlasti nečelil a nečelil a z Tuniska odjel z jiných než azylově relevantních důvodů. Nadto ani nelze konstatovat, že by původcem pronásledování či vážné újmy byla veřejná moc. K tomu odkázal na souvztažnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Uzavřel, že dle § 16 odst. 4 zákona o azylu se při existenci důvodů pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné (§ 16 odst. 2 zákona o azylu) se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b, ani zda neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že by mu hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu.
13. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona o azylu. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).

15. Žaloba **není důvodná.**
16. V posuzované věci žalovaný shledal žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Dle tohoto ustanovení správní orgán jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 4 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona.
17. Ministerstvo stanoví vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce (§ 86 odst. 4 zákona o azylu). Podle § 2 bodu 25 vyhlášky č. 328/2015 Sb., platí, že Tunisko je v České republice považováno za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníckým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
18. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, „procedurální směrnice“). Přitom musí mimo jiné zohlednit informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
19. Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)* [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2 zákona o azylu]. Judikatura je v tomto ohledu konstantní; srov.

například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli (...). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“ Zjednodušeně lze říci, že je na žadateli o mezinárodní ochranu, aby přesvědčil žalovaného, že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, bod 6).

20. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný vycházel z nedostatečných a neobjektivních informací o zemi původu a dále vytýkal žalovanému, že nepostupoval ohledně jeho žádosti o mezinárodní ochranu individuálně. Ze správního spisu pak plyne, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu z důvodu obavy z bývalého společníka a jeho otce, kteří mu měli vyhrožovat a fyzicky jej napadli. V této souvislosti je třeba připomenout, že žadatel o mezinárodní ochranu musí uvést natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, bod 14). To se v posuzované věci nestalo.
21. Žalobcovu věrohodnost je zapotřebí s ohledem na okolnosti daného řízení testovat především z hledisek uvedených v čl. 4 odst. 5 písm. c) a e) kvalifikační směrnice. Výkladem čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice a vymezením kritérií posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se zabývá příručka EASO (Evropského azylového podpůrného úřadu) Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System z roku 2018 (dále jen „příručka“). Mezi základní kritéria posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele patří její vnitřní konzistence, vnější konzistence, dostatečná podrobnost a plausibilita. Otázkou hodnocení věrohodnosti výpovědí uchazečů o mezinárodní ochranu se pak Nejvyšší správní soud ve své judikatuře několikrát zabýval – viz například rozsudky ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, č. 3279/2015 Sb. NSS, ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019-41, nebo ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS. Pomocným (doplňkovým) kritériem je způsob vystupování žadatele (tedy ty aspekty výpovědi, které se netýkají jejího obsahu). Krajský soud se po podrobném prostudování jednotlivých výpovědí žalobce ze dne 10. 5. 2024 (poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany) plně ztotožňuje s žalovaným, který shledal, že je žalobcova výpověď nedůvěryhodná a není s to vyvrátit, že v jeho případě lze shledat Tunisko bezpečnou zemí původu a jeho žádost by měla být posouzena věcně. Výpovědi žalobce v průběhu správního řízení nebyly konzistentní, v průběhu je měnil, načež nebyly ani dostatečně konkrétní. Výpovědním chyběla také logická návaznost (např. prodej podílu měl nastat už na začátku roku 2023, ale k vycestování z vlasti došlo až v létě 2023, načež logiku postrádá také proces prodeje kavárny, kdy není zjevné, zda měl žalobce podíl, či vlastnil celý podnik nebo celý podnik vlastnil jeho bratr) Žalovaný se jednotlivými rozpory ve výpovědích velmi podrobně zabýval na straně 6 až 7 napadeného rozhodnutí. Popsal, v čem konkrétně shledal rozpor a nekonzistentnost ve výpovědích žalobce, načež odkázal na přesná tvrzení žalobce, která rozpory či minimálně pochybnosti zakládají. Jeho úvahy byly logické, dostatečně konkrétní, přezkoumatelné a krajský soud se s nimi plně ztotožňuje.

22. Žalobce měl v řízení před správním orgánem tvrdit a v rámci svých možností prokázat, že u něj existují důvody, které mohou být potenciálně relevantní pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, tj. důvody, které by bylo možné považovat za pronásledování nebo vážnou újmu a při splnění dalších podmínek by mohly vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Ve shodě s žalovaným má krajský soud za to, že žalobcem uvedené důvody byly nedostatečné, vnitřně nekonzistentní a jeho tvrzení byla nevěrohodná. Žalovaný tak nepochybil, pokud se žádostí žalobce o mezinárodní ochranu nezabýval věcně, ale ve zjednodušeném režimu tzv. bezpečných zemí původu.
23. K porušení zásady *non-refoulement* krajský soud uvádí toliko, že aby nucený návrat žalobce mohl být v rozporu se zásadou *non-refoulement*, slovy azylového práva by mu musela hrozit *vážná újma* v podobě *vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu* [čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice a § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu; k výkladu tohoto pojmu viz rozsudky Soudního dvora ze 17. 2. 2009 ve věci C- 465/07, *Elgafaji*, či ze dne 30. 1. 2014 ve věci C-285/12, *Diakité*). S ohledem na neunesení důkazního břemene ze strany žalobce a jeho nekonkrétní a nekonzistentní výpovědi, které nevedly k popření závěru, že je Tunisko bezpečnou zemí, nemůže krajský soud učinit závěr, že by mělo dojít k porušení zásady *non-refoulement*.
24. Žalobce již v žádosti o mezinárodní ochranu odkazoval na problémy se soukromými osobami. Žalovaný ovšem posoudil, že žalobcova tvrzení byla nevěrohodná. I pokud by tomu však tak nebylo, byly by jeho tvrzené obavy nedůvodné. Žalobce ve správním řízení hovořil o výhrůžkách a napadení ze strany jeho bývalého společníka a jeho otce. Z uvedeného vyplývá, že měl žalobce obavy s ohrožení soukromými osobami ve vlasti. Podle § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Pokud jsou původci pronásledování soukromé osoby, je však třeba považovat vnitrostátní ochranu za nedostatečnou, pokud stát není schopen nebo ochoten ochranu poskytnout. Ochrana, kterou právní systém země původu poskytuje, musí být účinná a žadatel k němu musí mít přístup (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008-101, č. 1806/2009 Sb. NSS).
25. Ze správního spisu a pohovorů žalobce nevyplynuly jasné okolnosti ohledně toho, zda se žalobce na policii obrátil. Nejprve tvrdil, že nikdy neměl ve vlasti osobní kontakt s policií, ale poté uvedl, že po rvačce incident policii nahlásil. Nelze tedy s jistotou vyhodnotit, zda žalobce vůbec svou situaci s policií řešil. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že u bezpečných zemí původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany, neboť dostupnost vnitrostátních prostředků ochrany je jednou z podmínek nezbytných k zařazení státu na seznam bezpečných zemí původu (blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 195/2006-149 či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, č. 4270/2022 Sb. NSS). Z informací založených ve spise nevypývá, že by Tunisko neumožňovalo, aby se žalobce bránil proti mstě či násilí soukromých osob. Krajský soud má tak za to, že žalobce dostupnost řádné ochrany ve vlasti relevantním způsobem nezpochybnil. Je třeba zdůraznit, že pouhá případná nedůvěra ve funkčnost orgánů poskytujících ochranu však nepostačuje jako relevantní důvod, pro který by žadatel o mezinárodní ochranu nemusel primárně využít prostředků vnitrostátní ochrany (srov.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37). Nedostatečnost ochrany před mstou ze strany soukromých osob nevyplývá ani zpráv, které jsou součástí správního spisu. Žalovaný se situací v Tunisu zabýval komplexně, popsal nedostatky tuniského systému, nedospěl však k závěru, že by Tunisko nezaručilo žalobci ochranu. Systém institucí v Tunisku ochranu před mstou z důvodu majetkových a osobních sporů umožňuje a žalobce neprokázal, že by mu taková ochrana byla odepřena ani neuvedl relevantní skutečnosti svědčící o tom, že systém nefunguje a ochrana by mu byla odepřena.

26. Žalobce brojil dále proti tomu, že si žalovaný v jeho případě neobstaral dostatek relevantních (a nezávislých) informací o Tunisku a nepostupoval tak individuálně. K této námitce je však nutno uvést, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil zprávu „Hodnocení Tuniska jako bezpečné země původu“ ze dne 15. 9. 2023, zprávu „Tunisko – bezpečnostní a politická informace v zemi“ ze dne 2. 2. 2024, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR - „Tunisko – situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“ ze dne 23. 10. 2023. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Tunisko nelze považovat za bezpečnou zemi, musel by žalovaný shromáždit takové informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil. Krajský soud má za to, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí situací v Tunisku zabýval velmi podrobně, a to na straně 5 a 6 napadeného rozhodnutí. Popsal nedostatky v politickém systému a v oblasti ochrany lidských práv. Zároveň však vyzdvihl, že je Tunisko členem OSN, přistoupilo k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod. Tunisko také těsně spolupracuje s Evropskou unií v oblasti demokratických reforem, migrace a ekonomické spolupráce. Rovněž tam působí domácí i mezinárodní skupiny pro lidská práva, která provádějí vyšetřování případů týkajících se lidských práv a zveřejňují svá zjištění. Na obecné úrovni je zaručeno právo na veřejný a spravedlivý proces včetně opravných mechanismů. Po dostatečném rozboru situace ve vlasti žalobce dospěl k závěru, že Tunisko (přes dílčí nedostatky) splňuje kritéria pro zařazení do seznamu bezpečných zemí původu. Informace, ze kterých vycházel žalovaný jsou standardním podkladem, který je ve správním soudnictví využíván, a to včetně Nejvyššího správního soudu. Sám žalobce měl možnost do podkladů nahlédnout již ve správním řízení, přičemž měl také možnost navrhnout jejich doplnění. Této možnosti nevyužil. Krajský soud má za to, že žalovaný vycházel z dostatečných podkladů a situaci v Tunisku zkoumal pro účely daného řízení dostatečně.
27. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i rodinnou situací žalobce, a to na straně 9 napadeného rozhodnutí. K nutnosti posuzovat zásah do rodinného a soukromého života v případě zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, podle kterého *„[a]ni v situaci, kdy má cizinec rodinné důvody pro setrvání na území ČR, nepředstavuje tato skutečnost důvod pro přijetí jeho žádosti k věcnému projednání. Tímto postupem přitom nejsou porušeny mezinárodněprávní závazky ČR vůči soukromému a rodinnému životu cizince zaručené čl. 8*

EÚLP. [...] pobyt cizince na území je třeba řešit v režimu zákona o pobytu cizinců. “Krajský soud neshledal v posuzované věci důvody proto, aby se od shora uvedených závěrů odchýlil.

28. Krajský soud uzavírá, že status bezpečné země původu svědčí o tom, že v případě Tuniska je dostupná vnitřní ochrana práv žalobce. Tento předpoklad žalobce důvodně nezpochybnil. Žalobce neuvedl věrohodný azylový příběh a konzistentní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Tunisko bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se proto ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/201447).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 24. června 2025

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně